

Proces hodnocení bolesti u pacientů v intenzivní péči z pohledu nelékařských zdravotnických pracovníků – průřezová dotazníková studie

Mica P.^{1,2}, Pokorná A.², Pešáková E.²

¹Anesteziologicko-resuscitační klinika, Fakultní nemocnice u sv. Anny v Brně

²Ústav zdravotnických věd, Lékařská fakulta, Masarykova univerzita, Brno

Cíl studie: Bolest u pacientů na jednotce intenzivní péče (JIP) představuje významný klinický problém vyžadující systematický přístup k léčbě, i ke sledování a vyhodnocení přítomnosti, případně intenzity, bolesti. Pacienti jsou často imobilizováni, vystaveni invazivním výkonům a dalším stresorům ovlivňujícím intenzitu bolesti. Schopnost pacientů verbálně vyjádřit míru bolesti bývá omezená. Efektivní hodnocení intenzity, ale i dalších ukazatelů bolesti je klíčové pro zajištění komfortu pacienta i pro prevenci komplikací spojených s neléčenou bolestí. Cílem je zjistit postoje a znalosti nelékařských zdravotnických pracovníků v péči o pacienta s bolestí na JIP v České republice.

Typ studie: průřezová dotazníková studie.

Typ pracoviště: Pracoviště intenzivní péče (ARO, JIP) České republiky.

Materiál a metoda: Kvantitativní průřezová studie za použití standardizovaného dotazníku KASRP (rozděleného na tři hlavní oblasti: demografické údaje, úroveň vědomostí a postojů k léčbě bolesti a praktické zkušenosti z klinické praxe konkrétního pracoviště).

Výsledky: Ve studii bylo analyzováno 207 (100 %) respondentů, z čehož tvořily ženy 88 % (n = 182). Vizuální analogová škála (VAS) byla nejčastěji zmiňovaným nástrojem pro hodnocení bolesti u pacientů schopných verbální komunikace (62,6 %; n = 129). Prokázána byla rozdílná úroveň vědomostí a postojů mezi zdravotnickými pracovníky. Vyšší úroveň znalostí prokázali respondenti s vyšším vzděláním (p = 0,001) a absolvovaným specializačním vzděláním (p = 0,00298). Lišila se úroveň znalostí dle typu pracoviště, přičemž nejlepší znalosti prokázali respondenti z následné intenzivní péče (p = 0,000549).

Závěr: Průřezová studie z pracovišť intenzivní péče v ČR odhalila rozdíly ve znalostech zdravotnických pracovníků, ovlivněné především vzděláním, typem pracoviště a dosaženou specializací v oboru. Ověřeny byly rozdíly v deklarovaných nástrojích pro hodnocení bolesti. Zjištěné rozdíly zdůrazňují nutnost systematického vzdělávání nelékařského zdravotnického personálu a otevírají prostor pro další výzkum v oblasti hodnocení bolesti.

Klíčová slova: hodnocení bolesti, znalosti, postoje, všeobecné sestry, intenzivní péče, KASRP.

The process of pain assessment in intensive care patients from the perspective of non-medical health professionals – a cross-sectional questionnaire study

Study goal: Pain in patients in the intensive care unit (ICU) represents a significant clinical problem requiring a systematic approach to treatment, as well as to monitoring and evaluation of the presence or intensity of pain. Patients are often immobilized, exposed to invasive procedures, and other stressors affecting pain intensity. Patients' ability to verbally express pain levels is often limited. Effective assessment of pain intensity, as well as other pain indicators, is crucial to ensure patient comfort and to prevent complications associated with untreated pain.

Study type: cross-sectional questionnaire study.

Type of workplace: Intensive care units (ICU) of the Czech Republic.

Material and methods: A quantitative cross-sectional study using a standardised KASRP questionnaire (divided into three

KORESPONDENČNÍ ADRESA AUTORA:

Mgr. Patrik Mica, DiS., patrik.mica@med.muni.cz

Článek přijat redakcí: 15. 4. 2025; Článek přijat k tisku: 19. 6. 2025

Cit. zkr: Anest intenziv Med. 2025;36(3):159-166